

Зюзь Ольга Сергіївна

*аспірант Харківського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президенті України*

ORCID: 0000-0002-6208-5383

e-mail: nurgar@ukr.net

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СТИМУЛЮЮЧОГО МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ

Актуалізовано питання вдосконалення стимулюючого механізму публічного управління в сфері поводження з твердими побутовими відходами (далі – ТПВ). Обґрунтовано неефективність існуючих механізмів і запропоновано мобілізаційні заходи щодо покращення публічного управління в цьому напрямку. Встановлено, що функціональна спрямованість стимулюючого механізму полягає у досягненні мети публічного управління в сфері поводження із ТПВ, вихованні культури поводження з відходами та консолідації діяльності суб'єктів у напрямку охорони навколишнього природного середовища.

Ключові слова: стратегічні напрямки; розвиток; тверді побутові відходи; сфера поводження з ТПВ; публічне управління; стимулюючий механізм; введення в обіг відходів; розширена відповідальність виробника.

Постановка проблеми. З огляду на існуючий стан навколишнього природного середовища та загострення проблеми відходів, державна екологічна політика в Україні не спроможна забезпечити суспільству безпечні умови існування. Каталізатором у цьому напрямку є недосконалість законодавчого забезпечення, низька ефективність публічного управління та розпорошеність повноважень між багатьма органами влади. Кошти, спрямовані до спеціальних фондів охорони навколишнього природного середовища, не забезпечують покриття витрат на природоохоронні заходи, що не стимулює суб'єктів господарювання проводити будь-які зрушення в цьому напрямку. Незважаючи на те, що сфера поводження із ТПВ перебуває на сьогодні на стадії реформування через необхідність імплементації вимог Європейського Союзу, Україна опинилася в жорстких умовах – за короткий період часу необхідно перелаштувати систему поводження з відходами. Таким чином, актуальним є визначення способів покращення якості публічного управління та встановлення стратегічних напрямків розвитку сфери поводження з ТПВ через удосконалення стимулюючого механізму, що і є метою цієї статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню напрямів покращення публічного управління у сфері поводження з ТПВ присвячені напрацювання таких вітчизняних фахівців, як: О. Берданова, О. Білопільська,

В. Вакуленко, І. Валентюк, Т. Волковець, Н. Горох, С. Козьменко, С. Романчук та інші.

Виокремлення невіршених раніше частин загальної проблеми.

У напрацюваннях вітчизняних фахівців увага приділяється здебільшого вдосконаленню фіскального механізму публічного управління в сфері поводження з ТПВ. Зокрема, питання дослідження можливостей стимулюючого механізму в цій сфері висвітлені недостатньо, що потребує проведення подальших наукових розвідок.

Виклад основного матеріалу. Після підписання Угоди про асоціацію між Україною, Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами Україна взяла на себе зобов'язання щодо запровадження положень Рамкової директиви Європейського парламенту та Ради "Про відходи та скасування деяких директив" № 2008/98/ЄС від 19.11.2008 р. у національне законодавство. Враховуючи необхідність покращення публічного управління у сфері поводження із ТПВ та імплементацію вимог Європейського Союзу, наразі в Україні відбувається реформування зазначеної сфери, що виявляється у намаганні представників законодавчої влади розробити рамковий закон про відходи. Вагомою проблемою є те, що реформування системи поводження з відходами відбувається здебільшого з урахуванням вимог Європейського Союзу, до того ж нівелюється питання створення вітчизняного механізму публічного управління у сфері поводження з ТПВ. Така ситуація ставить під сумнів ефективність подальшого публічного управління, оскільки орієнтуючись винятково на вимоги Європейського Союзу, втрачається сенс визначення напрямків розвитку сфери поводження з ТПВ із урахуванням національних особливостей.

Особливо актуальним є запровадження нововведень у національне законодавство про відходи в частині реалізації п'ятиступеневої ієрархії поводження з відходами (запобігання утворенню відходів; підготовка до повторного використання; перероблення відходів та рециклінг; інші види утилізації відходів, зокрема енергетична утилізація, використання відходів як вторинних енергетичних ресурсів; видалення – захоронення відходів у спеціально обладнаних місцях/об'єктах та їх знищення (знешкодження) на установках), що також є пріоритетним напрямком у сфері поводження з ТПВ для України [1, 2]. Водночас у пропонованих законопроектах висвітлено здебільшого теоретичні аспекти ієрархії поводження з відходами, зокрема потребує уточнення стимулюючий механізм, спрямований на досягнення зазначеної ієрархії в умовах України з визначеними цільовими показниками [3 – 5].

Звернемося до положень Концепції Загальнодержавної програми поводження з відходами на 2013 – 2020 рр., в якій однією з основних причин виникнення проблеми є відсутність єдиного органу, на який покладено функції у сфері поводження з відходами, що ускладнює здійснення будь-яких осучаснень через розпорошеність повноважень між багатьма інституціями [6]. Доцільною

є уніфікація повноважень у межах єдиного центрального органу виконавчої влади, який забезпечуватиме формування та реалізацію державної політики у сфері поводження з відходами. Також важливим етапом є розроблення концепції поводження з відходами (на період після 2020 р.), яка б закріпила такі базові цінності, як охорона навколишнього природного середовища та виховання культури поводження з відходами. Водночас у межах формалізації вектору розвитку сфери поводження з ТПВ необхідне встановлення мети публічного управління з визначеними етапами її реалізації на подальші роки.

Доцільно зазначити, що функціональна спрямованість діючого механізму публічного управління у сфері поводження з ТПВ спрямована здебільшого на усунення проблем, аніж на розвиток цієї сфери, що свідчить про невизначеність державної політики в цьому напрямку. Для цього необхідно законодавчо встановити “єдину” мету публічного управління у сфері поводження з ТПВ, що не заперечує можливості виникнення проблем на шляху досягнення мети. Однак функціональна спрямованість механізму буде тяжіти в напрямі “завершеності” заданого руху, тобто досягнення кінцевого результату [7]. Мета публічного управління в сфері поводження з ТПВ має полягати в зменшенні антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище шляхом мінімізації шкідливих речовин у відходах, сприяння максимальному залученню відходів у виробничі процеси як вторинної сировини для заміщення природних ресурсів. Важливо заборонити використання будь-яких речовин, які не підлягають переробленню та створюють загрозу для навколишнього природного середовища.

З огляду на неспроможність представників влади приймати ефективні управлінські рішення та повсюдно розвивати практику поводження з відходами, нагальним є створення консультативно-дорадчого органу – науково-консультативної ради (далі – НКР), що залучатиме до співпраці представників усіх секторів суспільства для вироблення ефективних управлінських рішень щодо поводження з ТПВ та акумулюватиме представників наукової спільноти в напрямку провадження наукових розвідок щодо визначення способів досягнення мети публічного управління в цій сфері. Треба зазначити, що вирішення проблеми ТПВ полягає у її комплексності, тобто для її врегулювання необхідна реалізація багатьох взаємопов’язаних завдань екологічного, економічного, законодавчого, технологічного, інформаційного, наукового, соціального спрямування тощо. Враховуючи суперечливість статистичних даних, недосконалість моніторингу за утворенням та поводженням із відходами, є потреба в оновленні методів отримання достовірної інформації [8]. Брак кадрового забезпечення, низький рівень кваліфікації персоналу лише поглиблюють кризові явища у сфері поводження з ТПВ. Актуальним у цьому напрямку є посилення вітчизняної науки, яка здатна на основі інтегрованих статистичних даних сформулювати стратегічні напрямки відновлення потенціалу сфери поводження з відходами в Україні.

Саме такий підхід є основою діяльності НКР, яка спрямована на покращення функціонування системи поводження з відходами, вивчення потреб

народного господарства в матеріально-технічних ресурсах та відтворення технічного потенціалу країни у сфері поводження з ТПВ. Діяльність зазначеного органу полягатиме в розробленні ефективного механізму публічного управління, що спрямований на відтворення вітчизняної системи поводження з ТПВ. НКР створюється як державна неприбуткова організація при центральному органі виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері поводження з відходами. Рішення НКР матимуть тип експертних висновків і будуть обов'язковими при формуванні державної політики у сфері поводження з відходами. Положення про НКР та її склад затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечуватиме формування та реалізує державну політику у сфері поводження з відходами.

Метою НКР також є: розроблення технології поводження з ТПВ із урахуванням мінімізації продукції, що не переробляється, та продукції, яка є шкідливою для навколишнього природного середовища; проведення науководослідних робіт щодо повторного використання відходів та їх подальшого залучення у виробничі процеси; проведення проектно-конструкторських робіт щодо створення потужностей для поводження з відходами; розроблення нормативів утилізації відходів, ресурсозберігаючого обладнання та методики роздільного збирання відходів тощо. Необхідно посилити спроможність об'єктів потужностей для поводження з ТПВ і створити необхідні умови для повторного використання відходів. У цьому напрямку НКР розроблятиме перелік вимог для повторного використання відходів на основі отриманих даних про обсяги відходів, їх морфологічний склад, клас і рівень небезпеки, об'єкти потужностей для поводження з відходами, ступінь запровадження роздільного збирання відходів, а також охоплення населення послугами поводження з відходами.

НКР буде осередком стимулювання розвитку системи поводження з ТПВ, оскільки на основі отриманих унаслідок проведення наукових розвідок даних визначатиме способи досягнення мети в сфері поводження з ТПВ із урахуванням наявних ресурсів. Стимулюючий механізм можна розуміти як комплекс заходів, спрямованих на формування умов, у яких суб'єкт схильний до найбільш ефективного, ініціативного та сумлінного виконання визначених обов'язків. Законодавством України частково регламентовано застосування стимулюючого механізму в сфері поводження з ТПВ, зокрема: надання пільг на оподаткування прибутку від реалізації продукції, виготовленої з використанням відходів; встановлення "зеленого" тарифу на електроенергію, що вироблена з відновлювальних джерел енергії; пріоритетне державне кредитування; дотації з Державного бюджету України і місцевих бюджетів для перевезення відходів (вторинної сировини) чи напівфабрикатів, одержаних із цих відходів; дотації з фондів охорони навколишнього природного середовища; пільги щодо поповнення обігових коштів суб'єктів господарської діяльності [9, 10].

Водночас у пропонованих законопроектах висвітлено здебільшого теоретичні аспекти ієрархії поводження з відходами, зокрема потребує уточнення стимулюючий механізм, спрямований на досягнення п'ятиступеневої ієрархії поводження з відходами

в умовах України з визначеними цільовими показниками [11 – 13]. Таким чином, логіка функціонування стимулюючого механізму публічного управління у сфері поводження із ТПВ полягає у мобілізації діяльності всіх секторів суспільства в напрямку охорони навколишнього природного середовища та створення ефективної державної політики в цій сфері (рис. 1). Щоб забезпечити реалізацію першого етапу п'ятиступеневої ієрархії поводження з відходами – запобігання утворенню відходів – центральному органу виконавчої влади, який забезпечуватиме формування та реалізацію державної політики у сфері поводження з відходами, необхідно регламентувати застосування стимулюючого механізму щодо зменшення шкідливих речовин у складі відходів, а також тих, які не підлягають переробленню.

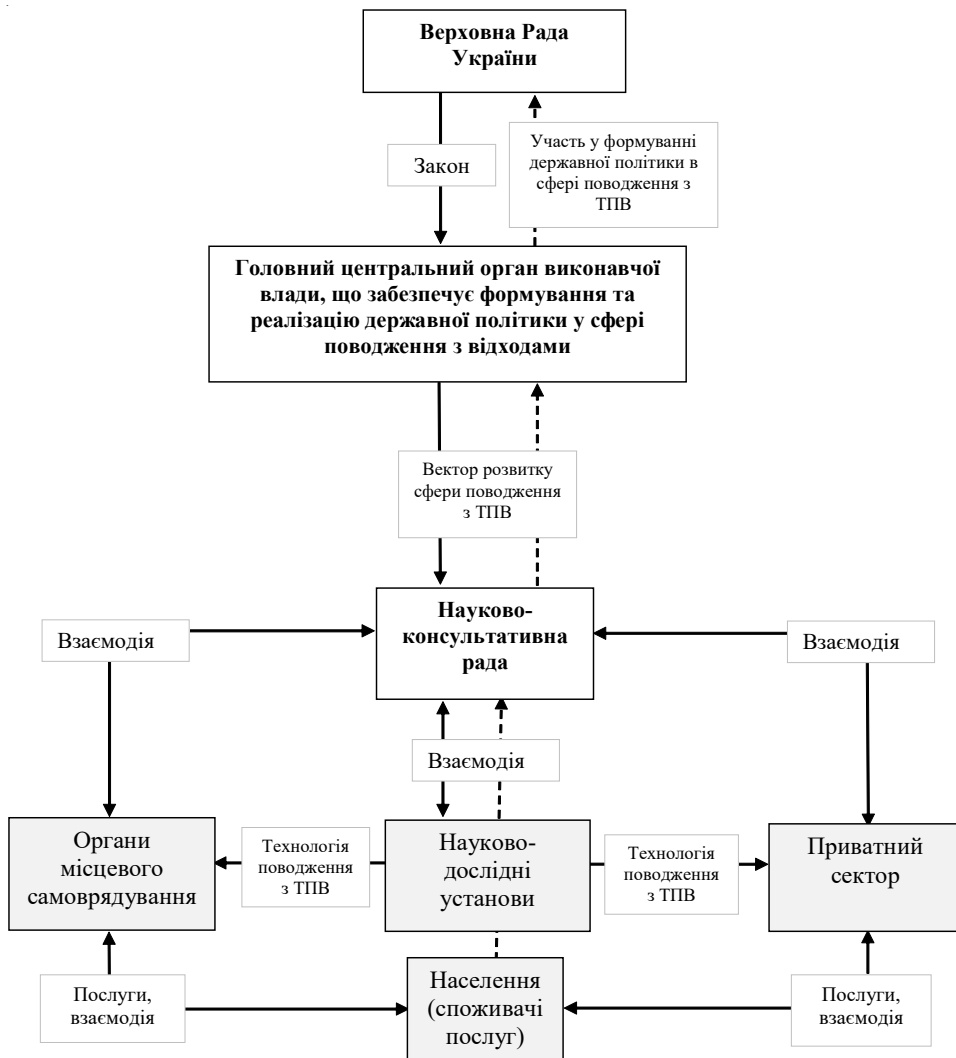

Рис. 1. Логіка функціонування стимулюючого механізму публічного управління у сфері поводження з ТПВ (розроблено автором)

У частині імплементації вимог Європейського Союзу актуальним є запровадження принципу розширеної відповідальності виробника, згідно із яким “фізична чи юридична особа, яка виробляє, переробляє, продає чи імпортує продукцію та/або матеріали (виробник), несе відповідальність за поводження з відходами, які утворюються протягом усього життєвого циклу від їх продукції та/або матеріалів” [14]. До того ж, передбачається утворення організації розширеної відповідальності виробника, складання і ведення реєстру виробників та організацій розширеної відповідальності виробника.

На нашу думку, замість створення організації розширеної відповідальності виробника, доречно зосередити увагу на способах посилення спроможності комунального сектора, покращенні якості послуг населенню щодо поводження із ТПВ, а також налагодженні роздільного збирання відходів. З огляду на це, необхідно стимулювати саме виробників та імпортерів відходів до зменшення кількості відходів та використання екологічно безпечних речовин для виробництва товарів і продукції. У цьому напрямку доречним є досвід зарубіжних країн, які встановлюють додаткові платежі за продукцію, що шкодить навколишньому природному середовищу [15].

Вважається за доцільне зобов'язати виробників та імпортерів відходів сплачувати платіж за введення в обіг відходів, кошти якого доцільно спрямовувати до спеціального фонду охорони навколишнього природного середовища. Платіж за введення в обіг відходів має обраховуватись за звітний квартал для суб'єктів господарювання, що вводять в обіг відходи за формулою 1:

$$P = \frac{\sum(W * k) * \sum_k^n S}{Q}, \quad (1)$$

де: P – сума платежу за введення в обіг відходів (грн);

W – обсяг введених в обіг відходів (т);

k – клас небезпеки відходів (IV – надзвичайно небезпечні; III – високонебезпечні; II – помірно небезпечні; I – малонебезпечні);

S – ставки платежу залежно від n -го виду вироблених/імпортованих відходів на митній території України залежно від класу їх небезпеки;

Q – обсяг відходів, які підлягають використанню як вторинна сировина (т).

Водночас, на відміну від Податкового кодексу України, до вищезазначеного платежу доцільно застосовувати саме таку класифікацію класу та рівня небезпеки відходів (IV – надзвичайно небезпечні; III – високонебезпечні; II – помірно небезпечні; I – малонебезпечні), оскільки при таких розрахунках здійснюється стимулювання виробників та імпортерів до мінімізації введення в обіг небезпечних відходів, бо сума платежу збільшується пропорційно до класу та рівня небезпеки введених в обіг відходів. До того ж, має бути встановлений порядок обрахування та використання зазначеного платежу шляхом внесення змін до Бюджетного та Податкового кодексів України, Закону України “Про

навколишнє природне середовище”, а також він має бути нормою окремого закону про розширену відповідальність виробника. Також НКР має розробити реєстр виробників та імпортерів відходів з метою ідентифікації суб’єктів господарювання, які виробляють та імпортують відходи на митну територію України, а також для отримання даних про обсяги відходів, їх морфологічний склад, клас і рівень небезпеки.

Враховуючи компетенції органів влади та зміну курсу на децентралізацію, доцільно на законодавчому рівні закріпити за органами місцевого самоврядування статус власника відходів. Це дасть змогу усунути явище дублювання повноважень та встановити відповідальність за невиконання обов’язків у сфері поводження із ТПВ. Така “персоналізація” допоможе стимулювати органи місцевого самоврядування здійснювати заходи контролю за функціонуванням системи поводження з ТПВ на своїй території. Органи місцевого самоврядування зобов’язуються здійснювати роздільне збирання ТПВ на своїй території та спрямовувати отриману вторинну сировину на переробні підприємства на основі укладеного договору. Зокрема, на сьогодні в країні існує майже 1 тис. підприємств у сфері поводження з відходами, основними їх проблемами залишаються зношеність основних фондів та недозавантаженість вторинною сировиною, дефіцит якої покривають шляхом імпорту відходів [16].

Окрім цього, органам місцевого самоврядування необхідно посилити просвітницьку діяльність через відповідні заклади освіти для формування культури поводження з ТПВ, роз’яснювати правила сортування відходів. Це надасть змогу навчити бережному ставленню до навколишнього природного середовища населення та прийдешні покоління. Організація навчального процесу забезпечить досягнення першої фази розвитку системи поводження з відходами, що полягає в усвідомленні проблеми відходів і сприйнятті їх як джерела сировини [17 – 19]. Необхідно законодавчо врегулювати питання заохочення населення до сортування ТПВ, що надасть змогу перетворити споживача на активного учасника системи поводження з ТПВ. У цьому напрямку доречно регламентувати пільгове надання послуг щодо поводження з ТПВ за умови сортування відходів, а саме: звільнення від сплати послуг на визначений період; зменшення вартості послуг або надання можливості спрямування заощаджених коштів на сплату інших комунальних послуг тощо.

Висновки і перспективи подальших розвідок. З огляду на кризовий стан державної політики у сфері поводження з ТПВ, потрібне розроблення та здійснення мобілізаційних заходів щодо підсилення ефективності публічного управління через вдосконалення стимулюючого механізму. Як результат, цього можливо досягти екологічного ефекту, що полягає у зменшенні антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище шляхом мінімізації шкідливих речовин у відходах, сприяння максимальному залученню відходів у виробничі процеси як вторинної сировини для заміщення природних ресурсів. Для цього на законодавчому рівні необхідно встановити мету публічного

управління в сфері поводження з ТПВ та уніфікувати повноваження у межах єдиного центрального органу влади, що забезпечуватиме формування та реалізацію державної політики в цій сфері. Вважається за доцільне утворити НКР, діяльність якої полягатиме в розробленні ефективного механізму публічного управління, що спрямований на відтворення вітчизняної системи поводження з ТПВ із урахуванням наявних ресурсів.

Водночас необхідно стимулювати саме виробників та імпортерів відходів до зменшення кількості відходів, використання екологічно безпечних речовин для виробництва товарів і продукції через стягнення платежу за введення в обіг відходів, кошти якого поповнюватимуть спеціальні фонди охорони навколишнього природного середовища. З метою усунення явища дублювання повноважень на місцях та посилення відповідальності за невиконання обов'язків у сфері поводження з ТПВ, вважається доцільним законодавчо закріпити за органами місцевого самоврядування статус власника відходів. Такі зміни є драйвером стимулюючого механізму публічного управління в сфері поводження з ТПВ і спрямовуватимуть діяльність усіх суб'єктів у напрямку охорони навколишнього природного середовища.

Список використаної літератури

1. Про відходи та скасування деяких Директив : Директива Європейського Парламенту та Ради № 2008/98/ЄС від 19.11.2008 р. URL : <https://menr.gov.ua/news/31288.html> (дата звернення: 02.04.2020).
2. Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 820-р від 08.11.2017 р. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-%D1%80#n8> (дата звернення: 02.04.2020).
3. Про відходи : проект закону № 2207-2 від 17.10.2019 р. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67116 (дата звернення: 02.04.2020).
4. Про управління відходами : проект закону № 2207-1 від 16.10.2019 р. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67094 (дата звернення: 02.04.2020).
5. Про управління побутовими та іншими відходами : проект закону від № 2207 від 03.10.2019 р. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66998 (дата звернення: 02.04.2020).
6. Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми поводження з відходами на 2013 – 2020 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 22-р від 03.01.2013 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/22-2013-%D1%80> (дата звернення: 02.04.2020).
7. Зюзь О. С. Теоретичні аспекти визначення змісту поняття “механізми публічного управління у сфері поводження з твердими побутовими відходами” // Збірник наукових праць НАДУ. 2019. Вип. 1. С. 82—89 (DOI: 10.36.030/2664-3618-2019-1-82-89).
8. Горох Н. П. Технологические основы методов подготовки и переработки в системе управления муниципальными отходами. Пути повышения эффективности использования вторичных ресурсов в технологиях отходов мегаполиса. Харьков : [б. и.], 2010. С. 93—112.
9. Про відходи : Закон України № 187/98-ВР від 05.03.1998 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/187/98-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 05.04.2020).

10. Романчук С. В. Вдосконалення діючого законодавства переробки відходів у контексті розвитку альтернативної енергетики України // Економіка та держава. 2014. № 11. С. 121—125.

11. Про відходи : проект закону...

12. Про управління відходами...

13. Про управління побутовими та іншими відходами...

14. Про відходи : проект закону...

15. Козьменко С. М., Волковець Т. В. Особливості екологічного оподаткування в зарубіжних країнах // Вісник СумДУ. 2012. № 1. С. 11—18. (Серія “Економіка”).

16. Переробні підприємства вимушені імпортувати відходи, які в Україні вивозять на сміттєзвалища. URL : https://jurliga.ligazakon.net/analytics/168674_pererobn-pdprimstva-vimushen-mportuvati-vdkhodi-yak-v-ukran-vivozyat (дата звернення: 05.04.2020).

17. Білопільська О. О. Еколого-економічні основи управління системою поводження з твердими побутовими відходами : дис. ... к. екон. н. : спец. 08.00.06. Суми : [б. в.], 2014. 246 с.

18. Gelbmann U., Klampfl H., Schmidt G. Die Entwicklung der Abfallwirtschaft als Phasenmodell. DepoTech. [S. p. : s. n.], 2006. P. 93—100.

19. Берданова О. В., Вакуленко В. М., Валентиук І. В. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади. Київ : [б. в.], 2017. 121 с.

Статтю подано: 22.04.2020

Статтю схвалено: 10.06.2020

Ziuz Olha Serhiivna

Postgraduate of Kharkiv Regional Institute of Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

ORCID: 0000-0002-6208-5383

e-mail: nurgar@ukr.net

STRATEGIC AREAS OF IMPROVING INCENTIVE MECHANISM FOR PUBLIC ADMINISTRATION OF SOLID WASTE MANAGEMENT

Problem setting. Considering the existing condition of the natural environment and the aggravating waste problem, the state environmental policy of Ukraine is unable to ensure safe living conditions for society. The inconsistency of the legal framework, poor performance of public administration, and the dispersion of power among many authorities serve as catalysts in this sphere. Despite the fact that today the sphere of solid waste management (SWM) is at its reforming stage due to the need for meeting the requirements of the European Union, our country has found itself under harsh conditions when it is necessary to rearrange the SWM system within a short period of time. With this regard, finding the ways to improve the quality of public administration and to define strategic lines of solid waste management development with the help of an improved incentive mechanism is viewed as topical, determining the objective of the present paper.

Recent research and publications analysis. The studies of the areas of improving public administration in the sphere of SWM have been dwelt upon in the research works of such domestic scientists as O. Berdanova, O. Bilopilska, N. Horokh, S. Kozmenko, S. Romanchuk, V. Vakulenko, I. Valentiuk, T. Volkovets and other scholars.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. The works by the domestic specialists focus primarily on improving the fiscal mechanism of public administration in the field of SWM. As for the issues related to studying the incentive mechanism in this field, they are insufficiently covered and need further scientific exploration.

Paper main body. The Concept of the National Waste Management Program 2013 – 2020 defines the causes of the waste problem, one of which is the lack of a single body charged with waste management functions. This complicates the implementation of any updates due to the dispersion of powers among many institutions. It is advisable to carry out consolidation of the powers within a single central executive body that will ensure the formulation and implementation of public waste management policy. An important stage is also the development of a post-2020 Waste Management Concept that would strengthen such core values as environmental protection and fostering of a waste management culture. Within the framework of formalizing the development vector of the solid waste management sphere, it is necessary to establish a public administration target with defined stages of its implementation in the years to come.

Given the inability of government officials to make effective management decisions and develop waste management practices universally, it is essential to create a Scientific Advisory Board (SAB) that will involve representatives of all sectors of society to work together to make effective management decisions on MSW management and to accumulate scientific research in order to determine the ways to achieve public administration goals in this area. The SAB should be the focus of promoting the development of the solid waste management system, taking into account available resources. The incentive mechanism can be understood as a set of measures aimed at creating the conditions in which an entity is inclined to perform its assigned duties in the most effective, proactive and conscientious manner.

It is appropriate to focus on the ways of enhancing the municipal sector capacity, improving the provision of SWM services to the public, and establishing waste segregation. In view of this, it is necessary to encourage waste producers and importers to reduce the amount of waste and to use environmentally friendly substances for the production of goods. It is considered appropriate to require that the producers and importers of waste make additional payments for putting waste into circulation. The money obtained in this way would be expedient to be channeled to a special environmental fund. The SAB should also be responsible for making a register of waste producers and importers to identify the economic entities that produce and import waste into the customs territory of Ukraine, as well as to obtain data on waste volumes, their morphological composition, class and level of hazard.

Conclusions of the research and prospects for further studies. Thus, in order to establish public administration in the field of solid waste management, it is important to develop and implement an incentive mechanism aimed at creating conditions in which an entity is inclined to perform its assigned duties in the most effective, proactive and conscientious way. The proposed strategic areas are drivers of reproduction of the domestic system of solid waste management in Ukraine.

Key words: strategic areas; development; solid household waste; sphere of SWM; public administration; incentive mechanism; introduction of waste into circulation; extended producer responsibility.

References

1. Pro vidhody ta skasuvannja dejakyh Dyrektyv. № 2008/98/JeS. (2008) [in Ukrainian].

2. Pro shvalennja Nacionalnoi strategii upravlinnja vidhodamy v Ukraini do 2030 roku. № 820-r. (2017) [in Ukrainian].
3. Pro vidhody. № 2207-2. (2019) [in Ukrainian].
4. Pro upravlinnja vidhodamy. № 2207-1. (2019) [in Ukrainian].
5. Pro upravlinnja pobutovymy ta inshymy vidhodamy. № 2207. (2019) [in Ukrainian].
6. Pro shvalennja Konceptii Zagalnodержavnoi programy povodzhennja z vidhodamy na 2013 – 2020 roky. № 22-r. (2013) [in Ukrainian].
7. Zjuz, O. S. (2019). Teoretychni aspekty vyznachennja zmistu ponjattja “mehanizmy publichnogo upravlinnja u sferi povodzhennja z tverdymy pobutovymy vidhodamy”. *Zbirnyk naukovykh prac NADU*, Issue 1, pp. 82-89. (DOI: 10.36.030/2664-3618-2019-1-82-89) [in Ukrainian].
8. Goroh, N. P. (2010). *Tehnologicheskie osnovy metodov podgotovki i pererabotki v sisteme upravlenija municipalnymi othodami. Puti povyshenija jeffektivnosti ispolzovanija vtorychnykh resursov v tehnologijah othodov megapolisa*. Kharkov : [s. n.]. pp. 93-112 [in Russian].
9. Pro vidhody. № 187/98-VR. (1998) [in Ukrainian].
10. Romanchuk, S. V. (2014). Vdoskonalennja dijuchogo zakonodavstva pererobky vidhodiv u konteksti rozvytku alternatyvnoi energetyky Ukrainy. *Ekonomika ta derzhava*, № 11, pp. 121-125 [in Ukrainian].
11. Pro vidhody. № 2207-2...
12. Pro upravlinnja vidhodamy...
13. Pro upravlinnja pobutovymy ta inshymy vidhodamy...
14. Pro vidhody. № 2207-2...
15. Kozmenko, S. M., Volkovec, T. V. (2012). Osoblyvosti ekologichnogo opodatkovannja v zarubizhnykh krainah. *Visnyk SumDU*, № 1, pp. 11-18 [in Ukrainian].
16. *Pererobni pidpryjemstva vymusheni importuvaty vidhody, jaki v Ukraini vyvozjat na smittjezvalyshha*. (2020). URL : https://jurliga.ligazakon.net/analytics/168674_pererobn-pdprimstva-vimushen-mportuvati-vdkhodi-yak-v-ukran-vivozyat [in Ukrainian].
17. Bilopil'ska, O. O. (2014). *Ekologo-ekonomichni osnovy upravlinnja systemoju povodzhennja z tverdymy pobutovymy vidhodamy*. (Candidate's thesis). Sumy. [in Ukrainian].
18. Gelbmann, U., Klampfl, H., Schmidt, G. (2006). *The development of waste management as a phase model*. [S. p. : s. n.]. pp. 93-100.
19. Berdanova, O. V., Vakulenko, V. M., Valentjuk, I. V. (2017). *Strategichne planuvannja rozvytku objednanoi terytorialnoi gromady*. Kyiv: [s. n.]. 121 p. [in Ukrainian].

Paper submitted: 22.04.2020

Paper accepted: 10.06.2020

Цитування: Зюзь О. С. Стратегічні напрями вдосконалення стимулюючого механізму публічного управління у сфері поводження з твердими побутовими відходами // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 2(63) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2020. С. 132—142. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.63.2020.212670>).

Citation: Ziuz, O. S. (2020). Strategic areas of improving incentive mechanism for public administration of solid waste management. *Efficiency of Public Administration*, Issue 2(63), pp. 132-142. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.63.2020.212670>).